

אירית רוזנבלום ורוביק רוזנטל

מהאב הביולוגי עד תעודת הזוגיות

ארגון משפחה חדשה והזירה הלשונית מציגים את המילון המקיף של המשפחה החדשה על שלל גווניה. הורות משותפת, משפחות משולבות, פונדקאים ואחאים, ידועים בציבור ושלל אפשרויות נישואין בישראל, עם צורת גירושין אחת ויחידה

מקור אינטרנטי: <https://bit.ly/2EDAFqX>

בעשורים האחרונים חווה הציוויליזציה, בעיקר בארצות המערב, שינויים מפליגים בתחום מבנה המשפחה. המשפחה המסורתית, זוג הורים וצאצאיהם, היא אחת מצורות המשפחה המגוונות, אך אינה הדרך הנפוצה ביותר. גורמים לכך אחוז הגירושין הגבוה, ההסתייגות מהתערבות המדינה בחיי המשפחה, דרכים מגוונות להבאת ילדים לעולם, עליית הלגיטימציה לקהילה הלהט"בית ולמגדרים אלטרנטיביים, התעצמות ההשפעה של התנועה הפמיניסטית ועוד. ארגון "משפחה חדשה" והזירה הלשונית גאים להציג את מילון המשפחה החדשה המלא.

אב ביולוגי. ראו 'ביולוגי'.

אב תורג. ראו 'חורג'.

אב לא ידוע. אב שלו מיוחסת אבהות ביולוגית, אבל זהותו האמיתית אינה ידועה, אם מפני שהאשה אינה יודעת את זהותו, או מפני שזרעו סופק באמצעות בנק הזרע.

אב מאמץ. וכן 'אם מאמצת'. ראו 'הורים מאמצים'.

אהבה חופשית. יחסי אהבה שאינם כבולים למסגרות המקובלות. פרצו לעולם בימי ילדי הפרחים אם כי הרעיון עתיק הרבה יותר.

אח ביולוגי. וכן 'אחות ביולוגית'. ראו 'ביולוגי'.

אָחָאִים. צאצאים להורה אחד לפחות ב'משפחה משולבת' (ע"ע).

אימוץ. תהליך משפטי שבו אדם הופך להיות הורה של מי שאינו ילדו הביולוגי.

אימוץ בתוך המשפחה. אימוץ צאצא על ידי בן זוג חדש של ההורה הביולוגי של אותו צאצא.

אלמן. וכן 'אלמנה'. גבר או אשה שאיבדו את בן הזוג שלהם לאחר שהלך לעולמו. המונח מתייחס גם לידועים בציבור, ויש לו מעמד חוקי שאינו תלוי בקשר נישואין מסורתי.

אם ביולוגית. ראו 'ביולוגי'.

אם חד הורית. ראו 'משפחה חד הורית'.

אם נושאת. שם חלופי ל'אם פונדקאית'.

אם פונדקאית. אשה שברחמה מושתל עובר שנוצר או מיועד לזוג שאינו יכול להביא ילדים בדרך טבעית. וראו 'שירותי פונדקאות'.

אמא ואבאז'. סדרת טלוויזיה שעסקה במשפחה שבה זוג הומואים ואישה סטרייטית מביאים יחד ילד לעולם. שם הסדרה מייצג מצבים שונים של הורות להט"בית. הסיומת -אז' אופיינית לשפה האוחצ'ית.

בגידה. קיום מזדמן או קבוע של יחסי מין מחוץ לנישואין, ללא ידיעה או הסכמה של בן הזוג. למרות מונחים סלחניים כמו 'סטוץ' או 'רומן', זו המילה המובילה, הנושאת מטען שלילי חמור.

ביגמיה. נישואי גבר לשתי נשים. אסורים על פי החוק וגם על פי ההלכה, וראו 'חרם דרבנו גרשום'.

ביולוגי. שם תואר המתייחס לדי.אן.איי משותף של בני משפחה. אב ביולוגי הוא אב לצאצאים שנולדו מזרעו, אחים ביולוגיים הם אחים שיש להם לפחות הורה ביולוגי אחד משותף. השימוש ב'ביולוגי' התרחב בעקבות השינויים במשפחה המודרנית שבהם ה'ביולוגי' אינו האפשרות המובנת מאליה.

בית משפט לענייני משפחה. מוסד שבו דנים בסכסוכים משפטיים בין בני משפחה, סכסוכי גירושין והסדרת ממון. מעמדו שווה לבית משפט שלום, ואפשר לערער על החלטותיו בבית משפט מחוזי.

בית דין רבני. מוסד שיפוטי דתי המאשר ומקיים טקסי נישואין וגירושין בין יהודים. מקבילים לו מוסדות של דתות אחרות. במדינת ישראל ניתן להתחתן ולהתגרש רק במוסד שיפוט דתי ובין בני אותה דת.

בני זוג. שם גנרי לשני אנשים שבחרו לחלוק יחד את חייהם לאורך זמן. מכאן גם השימוש הגובר ב"בן הזוג שלי" או "בת הזוג שלי", המתייחס לצורות התקשורת מגוונות.

בני זוג מאותו מין. שני גברים או שתי נשים המקיימים חיים משותפים. מעמדם דומה לבני זוג הטרוסקסואלים שלא נישאו, והוא מקביל למעמד הידועים בציבור.

בנק הזרע. מקום לנטילה ולאחסון של זרע אנושי.

בעל ואשה. המונח המסורתי לבני זוג שנישאו בנישואין מוכרים על ידי המדינה. השימוש במונחים אלה וכן בפניות נוסח 'בעלי', 'אשתי', נתפס בחוגים רחבים בלתי תקין, מכיוון שהוא מטמיע תפיסה שהאשה היא קניין הגבר, וכן מציג תפיסה עתיקה לפיה נקבה היא אשה שלמה רק אם נישאה לגבר.

ברית הזוגיות. חוק המסדיר נישואין בין בני זוג אזרחי ישראל ששניהם חסרי דת. החוק נכשל, וזוגות ספורים נישאו בדרך זאת. הפרוצדורה של ברית הזוגיות נעשית בפני רשם מיוחד, ובסעיף המצב האישי מציינים "נשוי/ה בברית הזוגיות".

גט. ביטול נישואין של זוג אזרחים יהודים בישראל על ידי בית הדין הרבני. החוק הישראלי אינו מאפשר ביטול נישואין אלה בכל דרך אחרת.

גט זיכוי. החלטה של בית הדין הרבני להיכנס לנעליו של גבר שאינו יכול עקב מצבו הפיזי או המנטלי להעניק גט לאשתו. מתן גט זיכוי בישראל נדיר ביותר.

גט לחומרה. גט שאותו חייבים לתת בני זוג שלא נישאו על פי דין תורה אך ישנן הוכחות שקיימו חיים משותפים. גם 'גט מספק'. במקרים לא מעטים הוא נדרש גם על ידי מי שערכו טקס נישואין היתולי או השמיעו את המשפט "הרי את מקודשת לי" אבל לא היה בכוונתם להקים משפחה.

גט מעושה. גט שנעשה שלא מתוך רצון או הסכמה של אחד הצדדים.

גירושין. ביטול חוקי של הנישואין. בישראל ובעולם המערבי הוא היום הליך נפוץ ומקובל.

גירושין אזרחיים. ביטול נישואין על ידי מוסד אזרחי. אפשרות זו אינה פתוחה בפני אזרחים ישראלים, גם אם נישאו בנישואין אזרחיים בחו"ל.

גישור. שיטה ליישוב סכסוכים במהלך הנישואין, וכן סיום נישואין באמצעות גורם מקצועי.

דוגרים. מונח שהוצע עבור בני זוג החיים יחד ללא קשר נישואין. המונח לא נקלט.

די אן איי. מאפיינים תורשתיים הניתנים למיפוי בעקבות פריצת דרך מדעית בעשרות השנים האחרונות. השימוש בדי אן איי בתחום המשפחה התרחב למצבים רבים לצורך קביעת התאמה משפחתית בין בני זוג ובעיקר לקביעת זהות של הורה וצאצא.

דם סמיך ממים. ביטוי עממי שלפיו קשרי משפחה ביולוגיים, המבוססים על די. אי. איי. משותף, חזקים מכל קשר אחר. הביטוי מופיע בשפות רבות, וביניהן אנגלית, גרמנית, יידיש ורוסית. תפיסת העולם העומדת מאחורי הביטוי מאותגרת על ידי העולם המשפחתי החדש, שבו יחסי משפחה רבים שאינם ביולוגיים.

הורה 1 הורה 2. חידוש בטופסי זיהוי צבאיים שהחליף את 'אב-אם', בעקבות תלונות של חיילים להורים בני אותו מין.

הורות משותפת. הורים לצאצאים משותפים המגדלים את ילדיהם באופן שוויוני, אך בוחרים לא לקיים ביניהם חיים משותפים. במשפחות מסוימות יכול הורה אחד לקיים הורות משותפת עם כמה שותפים במקביל.

הורים מאמצים. הורים המגדלים ילד שאינו צאצא ביולוגי, על פי צו שניתן על ידי בית משפט לענייני משפחה בהסכמת המדינה ועל פי חוקיה.

הרן. הורה המגדל ילד באופן פעיל ומטפל בו למרות שאיננו ההורה הטבעי שלו. נפוץ בנישואין שניים.

הזרעה מלאכותית. החדרת נוזל זרע לנרתיק או לצוואר הרחם באמצעים מלאכותיים כדי לגרום היריון. מתקיימת במקרים שבהם בני הזוג אינם יכולים להביא צאצא בדרך טבעית.

הלכת השיתוף. פסיקה לפיה כל מה שנרכש במהלך חיי הזוג שייך לשניהם בחלקים שווים. הפסיקה נקבעה לפי חוק יחסי ממון משנת 1973 והיא חלה על כל הזוגות שנישאו עד שנת 1974, וגם על ידועים בציבור. **המשפחה החדשה.** שם כולל לשינויים המפליגים במבנה המשפחה המודרנית, ולגוונים הרבים של יחסי זוגיות ומשפחה.

הסכם חיים משותפים. הסכם שחותמים ביניהם אנשים המעוניינים לחלוק את חייהם יחד, אך אינם רוצים להתחתן ברבנות.

הסכם ממון. הסכם ממון ורכוש שעורכים ביניהם אנשים שנישאו באופן רשמי על ידי מדינה. מוגדר בחוק ונועד רק לזוגות נשואים.

הפסקת היריון. המונח המקובל להפלת עובר. בחברה מערבית זו החלטה המצויה בידי נשים, אך חלים עליה מגבלות חוקיות במקומות שונים, וכן בעמדות דתיות.

הפרטת המשפחה. עמדה הקובעת שבחירת בן זוג לחיים משותפים וההסכמים הכרוכים בכך אינם עניינה של המדינה.

הפריה מלאכותית. הפריית הזרע והביצית מחוץ לגוף האשה. קרויה גם 'הפריה חוץ גופית'.

זוגיות. שם כולל ליחסים קבועים בין בני זוג, חיים עם אדם נוסף תוך שיתוף תמיכה ואהבה, במגוון מצבים שהחוק מבידיל ביניהם. השימוש במונח חדש יחסית, ומקביל למונח האנגלי partnership, המתייחס גם לשותפות עסקית.

זוגנים. מונח שהוצע עבור בני זוג לחברות קרובה המופיעים יחד בחברה אולם אינם חולקים קורת גג משותפת או רכוש משותף.

זוגרים. מונח שהוצע עבור בני זוג החיים יחד ללא קשר נישואין. המונח לא נקלט. מונחים שהוצעו ולא זכו להיקלט: 'מחברים', 'ידוגים', 'זוגנים', 'זוגים' ועוד.

זכות האדם למשפחה. תפיסה ערכית הדורשת הכרה בתא המשפחתי גם אם אינו עומד בחוקי המדינה. אינה מעוגנת בחוקה.

חופה וקידושין. שם הקוד לנישואין יהודיים על פי המסורת הדתית וחוקי ההלכה.

חוק שיפוט בתי דין רבניים. החוק הקובע את סדרי הנישואין והגירושין בישראל. שמו המלא: "חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953". החוק קובע כי "ענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם הייחודי של בתי דין רבניים". על אף השינויים הרבים בתחום המשפחה החוק לא שונה או עודכן מאז שנחקק.

חורג. שם תואר ליחסים בין בני משפחה שאין ביניהם קשר ביולוגי: אב חורג, אם חורגת, בן חורג, אח חורג וכדומה. מקור השימוש בתלמוד: "מותר הוא אדם באשת חורגו ואסור בבתו אלא חורגתו" (ירושלמי יבמות ב ג ד). השימוש במונח מתמעט כיוון שהוא נושא מטען שלילי המדיר את בני המשפחה אלה מאלה ויוצר ביניהם היררכיה.

חילופי זוגות. מפגשים מיניים שבהם בני זוג מקיימים יחסים עם בני זוג אחרים במצולב ומתוך הסכמה. בדרך כלל אלה אירועים חד פעמיים או מוגבלים בזמן.

חליצה. טקס שבו משחררת אלמנה את אחיו של נפטר מהצורך לשאת אותה על פי הלכות הייבום (ע"ע). על אף הביקורת הרבה על הטקס המשפיל, מתקיימים כמאה טקסי חליצה בשנה בהוראת בית הדין הרבני.

חצי אח. מיוחס לצאצאים לאחד ההורים בלבד. הביטוי התיישן.

חרם דרבנו גרשום. הלכה הקובעת שיש להטיל חרם על מי שנושא יותר מאשה אחת. ההלכה ניתנה על ידי רבנו גרשם מאור הגולה שחי במאה ה-10-11. איסור ריבוי נשים מוכר ומזוהה עם החרם עד היום.

טום בלאנז. כינוי שהיה נהוג בקהילה הלהט"בית ובשפת האוהצ'ות לזוג להט"בים שבחרו לקיים חיי זוג ומשפחה מלאים. בעקבות שיר צרפתי.

ידועים בציבור. בני זוג החיים יחד ומנהלים משק בית משותף תחת קורת גג אחת בלי שקיימו טקס נישואין. המעמד זכה להכרה חוקית בשנת 1949 על ידי שופט בית המשפט העליון יצחק אולשן.

יזיזים. בני זוג שאינם מקיימים יחסי זוג או חיים משותפים, אך נפגשים לעיתים מזומנות לצורך קיום יחסי מין.

ייבום. הלכה מקראית הקובעת שעל אח לשאת את אלמנת אחיו אם טרם מותו לא היו לו ממנה צאצאים. וראו 'חליצה'.

ילדי מבחנה. שם עממי לצאצאים שנולדו באמצעות הפריה חוץ גופית. ילדת המבחנה הראשונה בישראל נולדה בשנת 1979. מאז נולדו ילדים רבים בדרך זו.

כתב זוגיות. מסמך המסדיר את החיים המשותפים של בני הזוג, בין שנישאו ובין שלא נישאו.

כתובה. הסכם הנחתם בין בני זוג במהלך טקס הנישואין הדתי. בניגוד ל'הסכם חיים משותפים' (ע"ע) הוא נחתם רק על ידי הגבר.

מונוגמיה. קיום יחסי זוג משותפים קבועים עם בן זוג אחד לאורך תקופה ארוכה או לכל החיים.

מונוגמיש. כינוי אירוני למערכת מונוגמית שבה מתאפשרים בהסכמה יחסים עם בני זוג מזדמנים. הלחם: מונוגמי+גמיש. נהגה במלעיל.

מסורבת גט. אשה שבעלה אינו מוכן לתת לה גט, למרות פסיקות של בית הדין הרבני.

משמורת. זכות שהוקנתה להורה, על ידי בית משפט בצו, להחזיק בילדו הקטין כאשר הוא חי בנפרד מההורה האחר.

משמורת משותפת. החזקה משותפת של צאצא על ידי שני הוריו לאחר פרידה.

משפחה חד הורית. שם תואר למשפחה שבה יש הורה אחד המגדל את ילדיו לבד. המונח מתייחס בדרך כלל להורות יחידה מתוך בחירה מודעת, ומתמש בעיקר בהורות של אָם. אנגלית: single-parent family. המונח 'אָם חד הורית' מקובל אם כי אינו עומד במבחן המשמעות, שכן פירושו 'אם שלה הורה אחד בלבד'. הביטוי המקביל באנגלית: single mother.

משפחה משולבת. מונח מטרייה המתייחס למצבים מגוונים שבהם מתקיימות מערכות שונות של יחסי משפחה בין בני זוג וצאצאיהם.

נולָה אוֹסְטָה. דרישה של מדינות אירופאיות מבני זוג שאינם אזרחי המדינה להינשא בה, להביא בפניה מסמך לפיו המדינה של המבקשים מאשרת שהם משוחררים לנישואין. מאחר שמדינת ישראל אינה נותנת הסכמה כזו, אזרחים ישראליים אינם יכולים להינשא במדינות אירופה, פרט לקפריסין ולעיתים גם צ'כיה.

נישואי חוזה. הקמת משפחה וקשרי זוג באמצעות חוזה אזרחי משפטי. החוזה אינו מוכר כנישואין.

נישואי פרגוואי. נישואין באמצעות התכתבות ומשלוח טפסים למדינה במרכז או דרום אמריקה ללא צורך בהתייצבות פיזית. גם 'נישואי מקסיקו', 'נישואי אלסלוואדור'. הנישואין מוכרים לעיתים על ידי מדינת ישראל, אך פרידה מחייבת גירושין לחומרה.

נישואי קנייה. נישואין המתבצעים על ידי רכישת נשים בכסף, באמצעות ערוצי סחר בכלות, בדרך כלל מארצות זרות. המדינה שבה הסחר בכלות נפוץ במיוחד היא אוקראינה, שמתוכה יוצאות למכירה כ-100,000 נשים מדי שנה.

נישואי קפריסין. נישואין אזרחיים המתקיימים בקפריסין באמצעות התייצבות בני הזוג בפני פקיד מקומי, אפשרות שאינה קיימת ביתר מדינות אירופה. הנישואין מוכרים על ידי מדינת ישראל, אך פרידה דורשת גט לחומרה. אין אפשרות להתגרש בקפריסין.

נישואין. טקס שבו מתחייבים בני זוג לחיים משותפים, ואשר מוכר על ידי המדינה שבה הם אזרחים.

נישואין אזרחיים. נישואין שלא באמצעות המוסדות הדתיים. אינם אפשריים בישראל, ומוכרים רק אם התקיימו במדינה אחרת ועל פי חוקיה.

נישואין אלטרנטיביים. שם כולל לכל אפשרויות הנישואין שאינן באמצעות מוסדות הדת בישראל.

נישואין דתיים. נישואין באמצעות מוסד דתי. בין היהודים אזרחי ישראל רק הרבנות הראשית מוסמכת לאשר ולקיים טקסי נישואין.

נישואין לבן זוג שאינו אדם. מגמה מתפשטת בארצות שונות של טקס נישואין של אדם עם בעל חיים, חפץ או מכונה כגון רובוט. נישואי רובוט מוכרים כתופעה חברתית ביפן.

נישואין פיקטיביים. נישואין למטרות שאינן רצון לחיים משותפים אלא להשגת תועלת כלשהי. בישראל הוכרו כדרך של בנות להשתחרר מהשירות הצבאי, או להביא בן זוג זר ללא אזרחות כדי שיוסדר מעמדו.

נישואין פרטיים. טקס נישואין שלא נערך על ידי מוסדות הדת. אינו מוכר כנישואין, אך מהווה אקט משפטי דקלרטיבי. בעקבותיו נוצר מעמד הידועים בציבור.

נישואין פתוחים. נישואין שבהם יש הסכמה בין בני הזוג על קיום יחסים מזדמנים עם בני זוג אחרים.

נישואין קונסרבטיביים. נישואין שנערכו באמצעות הקהילה הקונסרבטיבית. מדינת ישראל איננה מכירה בהם אם נערכו בישראל, אבל אם נערכו בחו"ל הם מוכרים על ידי המדינה, ומחייבים גט לחומרה במקרה של פרידה.

נישואין רפורמיים. נישואין באמצעות הקהילה הרפורמית. מדינת ישראל איננה מכירה בהם אם נערכו בישראל, אבל אם נערכו בחו"ל הם מוכרים על ידי המדינה, ומחייבים גט לחומרה במקרה של פרידה.

סבא וסבתא. הוריהם של הורי הילד. במשפחה החדשה מעמד הסבים והסבתות הורחב גם כאשר אין קשר ביולוגי בין הסבים והנכדים, והם נתפסים על פי הקשר הרגשי ביניהם ומעורבותם הפעילה במשפחה.

סטטוס. שורה בחשבון פייסבוק המציגה את מצבו המשפחתי או האישי של בעל החשבון. שורה זו הייתה המנוע להתפשטות המהירה של הרשת החברתית. מונחי סטטוס עבריים: נשוי, רווק, בזוגיות, זה מסובך (It's complicated).

עגינות. מצב שבו אין אפשרות לאשה שבעלה נטש אותה או נעלם לקבל גט.

פוליאמוריה. ריבוי בני זוג בו זמנית. לפוליאמוריה אין מעמד חוקי.

פוליאנדריה. ריבוי בעלים לאשה אחת. כמעט אינו קיים היום על פני הגלובוס.

פוליגמיה. ריבוי נשים לגבר אחד. היה נפוץ מאוד בעולם העתיק, וכן בחברות מסוימות היום. אסור על פי החוק הישראלי.

פנויים פנויות. כינוי עממי לאנשים שאינם קשורים בשלב הנוכחי של חייהם לכן זוג קבוע, ובדרך כלל מחפשים בן זוג לקשר מזדמן או קבוע. אנגלית: singles.

פרידה. פירוק קשר קבוע, של נשואים או של ידועים בציבור. פרידה זוכה למעמד חוקי או באמצעות גט, או במסגרת של תעודת זוגיות (ע"ע), שבה סיום אפשרי של הקשר מעוגן בהסכם.

פרק ב'. נישואין שניים. בדרך כלל יוצרים מצבים מורכבים ומשפחות משולבות. פתגם אירוני מגדיר נישואין שניים כ"התגברות התקווה על הניסיון".

צו אימוץ. ניתן כאשר לא נקבע קשר גנטי עם הצאצא, או תשעים יום לאחר לידה לאם פונדקאית, אם לא הוסדר עד אז צו הורות.

צו הורות. צו משפטי ההופך את ההורה בן הזוג הקבוע של ההורה הביולוגי להורה רשום, בלי שהילד יצטרך לעבור הליכי אימוץ. הוא ניתן כאשר בני הזוג מקיימים כבר קשר אורגני קבוע, או בתשעים הימים הראשונים לאחר לידת התינוק לאם פונדקאית.

צוואה ביולוגית. שימוש בזרע, עובר או ביצית שנשמר אחרי מותו של בעל הזרע על פי צוואה שנכתבה מראש בסיוע ארגון משפחה חדשה. בישראל נולדו כבר כמאה ילדים בעקבות מימוש צוואה ביולוגית. המונח נטבע על ידי ארגון "משפחה חדשה", ויש לו זכויות רשומות ובעלות עליו.

שירותי פונדקאות. גידול ילד ברחמה של אשה שאינה האם הביולוגית, ואשר אמור להימסר למשפחה שלה ניתן השירות לאחר הלידה. השימוש העברי במונח 'פונדקאות' בהתייחסות להיריון חדש יחסית, והוא מוכר החל מסוף שנות השמונים של המאה הקודמת. המונח האנגלי המקביל הוא surrogate, מילולית: ממלא מקום, המוכר גם מתחום הטיפול המיני.

שמות משפחה. זוגות רבים אינם נוטים לאחד את שם המשפחה לאחר הנישואין, בעיקר עד להולדת הילדים. יותר ויותר נשים מוסיפות את שם הנעורים שלהן לצד שם הבעל, ובמקרים רבים הבעל מאמץ את שם משפחת האשה, או שנקבע שם חדש משותף.

תעודת הזוגיות. תעודה מטעמו של ארגון "משפחה חדשה" ויש לו זכויות רשומות ובעלות עליו, הכוללת התחייבות למשק בית משותף, על בסיס אזרחי שוויוני רציונלי. בתעודת הזוגיות מפורשת הקביעה שאין יחסי קידוש וקניין, ועל כן הוא אינו כפוף בשום שלב למערכת הדתית, כולל פרידה אפשרית. תעודת הזוגיות עמדה במבחן המערכת המשפטית.

עו"ד אירית רוזנבלום היא המייסדת ומנכ"לית של ארגון "משפחה חדשה". ד"ר רוביק רוזנטל הוא הבעלים והכותב של אתר הזירה הלשונית